O ľudových výrobkoch a ľudovej výrobe - Spracovanie hliny :)

Spracovanie hliny

Hrnčiarstvo patrilo k najstarším špecializovaným remeslám. Spracovanie hliny sa na Slovensku vyvíjalo v dvoch formách - ako hrnčiarstvo a majolika (označovaná i ako fajansa). Pestrosť výtvarného prejavu v slovenskom hrnčiarstve i majolike sa uplatňovala v plnej miere. Hrnčiarská výroba patrila k najnáročnejším tradičným technikám. Okrem toho, že vyžadovala nákladné vybavenie dielne, musel mať výrobca i veľa odborných vedomostí i praktických skúseností .Tradičné tvary, farebnosť a dekor boli charakteristické pre významné hrnčiarske strediská (napríklad Bardejov, Držkovce, Pozdišovce, Šivetice, Pukanec, Ľubietová, Trstená, Nová Baňa). Hrnčiarske strediská boli na celom Slovensku. Vytvorili si vlastný sortiment a v ich výzdobe sa prejavujú zreteľné regionálne odlišnosti. Hrnčiarske výrobky boli taniere a misy rôznych veľkostí, džbány, krčahy, hrnčeky, vázy, dózy, fľaše, drobné a väčšie plastiky. Tradičné zdobné techniky boli maľovanie, vypichovanie, rytie, vyškrabovanie alebo reliéfny dekor. Výroba majoliky bola sústredená v niekoľkých obciach západného Slovenska. Jej výrobu k nám priniesli v 16. storočí habáni (anabaptisti, novokrstenci). Z pôvodnej habánskej majoliky sa postupne vytváralo slovenské džbankárstvo, ktoré malo vlastný výtvarný prejav. Najznámejšie strediská boli napríklad Košolná, Dechtice, Sobotište, Veľké Leváre. Technologický postup výroby majoliky sa odlišuje od hrnčiarskej výroby. Rozdiely spočívajú v zložení hliny, farbív, glazúr a v celkovo odlišnom spôsobe spracovania. Majolikové výrobky slúžili pre svoju dekoratívnosť predovšetkým na reprezentačné účely. Aj pri nich sa uplatňovalo maľovanie, perforovanie, vykrajovanie, rebrovanie či rýhovanie. Patrili tu aj menšie predmety, ako sú šperky, zvončeky, hračky. Samostatnú výtvarnú kategóriu predstavujú figurálne plastiky.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania